

Miljödepartementet

Gunilla Blomquist

Rådets möte 20 december 2010

Dagordningspunkt: 8

Rubrik: hållbar materialanvändning och hållbar konsumtion och produktion som bidrag till ett resurseffektivt Europa
– Beslut om rådsslutsatser.

Dokument: 16795/1/10 REV 1, Sustainable materials management and sustainable production and consumption: key contribution to a resource-efficient Europe – Draft Council conclusions.

Tidigare behandlad vid samråd i EU nämnden: Nej

Bakgrund

Kommissionen lyfter fram tre övergripande prioriteringar i strategin för tillväxt och jobb (EU 2020):

1. Smart tillväxt – utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
2. Hållbar tillväxt – främja en mer resurseffektiv ekonomi, grönare och mer konkurrenskraftig ekonomi.
3. Inkluderande tillväxt – främja hög sysselsättning och social och territorial sammanhållning.

Under de tre prioriterade områdena lägger kommissionen fram sju så kallade flaggskeppsinitiativ, på EU-nivå respektive på nationell nivå, ett av dem handlar om resurseffektivitet.

Initiativet om resurseffektivitetsinitiativet presenteras i januari 2011. Därefter planerar kommissionen ett meddelande om resurseffektivitet till sommaren 2011. Det belgiska ordförandeskapet har tagit fram förslag till rådsslutsatser om Hållbar materialförvaltning samt hållbar produktion

och konsumtion till rådsmötet i december som inspel till kommissionens meddelande om resurseffektivitet.

Förslaget bygger på slutsatser i miljørådet och konkurrenskrafterrådet under det svenska ordförandeskapet. Råmaterial är av stor betydelse för dagens samhälle. Bristen på råvaror globalt innebär att behovet av effektivisering och återvinning ökar och att avfallsmängderna och innehåll av farliga ämnen ska minimeras. Kraven på innovation och ny teknik stärks. Sverige anser i ljuset av den framtida råvarubristen att det är viktigt med ett globalt resursperspektiv i arbetet för en resurseffektiv ekonomi. Miljöutmaningarna ska användas som en ekonomisk hävstång och ses som möjligheter för att skapa nya affärsmöjligheter och därigenom tillväxt och konkurrenskraft.

SE har framhållit vikten av hållbara konsumtions- och produktionsmönster för att minska resursslöseri. En annan viktig fråga för Sverige har varit giftfria kretslopp och att utveckla informationen om farliga ämnen så att produkter kan skapas och återanvändas på ett säkert sätt. SE har även sett behov av att utveckla kriterier för återvunnet material som ger användaren information om hur återvunnet materialet kan användas samtidigt som kvalitet vad gäller bl.a. innehåll av farliga ämnen bibehålls i produktionen. SE ser en risk för att produkter med farligt innehåll återvinns i nya produkter.

SE har också gärna velat se att kommissionen lägger kraft på den gällande lagstiftningen. Detta innebär bl.a. utveckling av kraftfulla åtgärder för marknadskontroll med syfte att säkerställa tillämpning av gällande bestämmelser (t.ex. ekodesign- och energimärkningsdirektiven) och därmed uppfyllande av målen. SE vill att kommissionen, efter en fördjupad utvärdering, överväger en breddning av eko-designdirektivet till att omfatta även andra produkter med allvarlig miljöpåverkan. SE vill även att inte bara energiaspekter ska omfattas av genomförande åtgärder utan även andra miljöaspekter.

Temat behandlades på det informella miljöministermötet i juli och diskussionen om rådsslutsatserna inleddes i miljöarbetsgruppen den 27 oktober. Slutsatserna har även behandlats i miljöarbetsgruppen den 15 och den 22 november samt genom ”tyst procedur” därefter. Slutsatserna behandlades i Coreper den 8 dec.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Rådsslutsatser. Enhällighet krävs.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar ordförandeskapets initiativ till rådsslutsatser om resurseffektivitet som ett inspel till kommissionens framtagande av en strategi i denna fråga.

Regeringen stödjer förslaget till rådsslutsatser och särskilt det fokus som lagts på behovet av hållbara konsumtions- och produktionsmönster för en ökad resurseffektivisering och att använda en blandning av verktyg; behovet av giftfria kretslopp och att utveckla kriterier för återvunnet material; att bredda eko-designdirektivet till att omfatta även andra produkter med allvarlig miljöpåverkan. Vi stödjer även förslaget att inte bara energiaspekter ska omfattas av genomförande åtgärder utan även andra miljöaspekter.

Förslaget

Rådsslutsatserna hänvisar inledningsvis till behovet av hållbara konsumtions och produktionsmönster för att inte ytterligare äventyra tillgång till ren luft, vatten och mark, en god hälsa etc. och att EUs extensiva användning och import av naturresurser, kombinerat med fortsatt hög populationstillväxt och den ekonomiska utvecklingen hotar framtida tillgång av naturresurser. Behovet av att ändra till en resurseffektiv ekonomi och hållbara livsstilar framhålls liksom att detta också innebär fördelar inte bara för människor och miljö men även för näringslivets utveckling inklusive sysselsättning.

Förslaget innebär att arbeta utifrån ett livscykelperspektiv, att bättre utnyttja befintlig lagstiftning och ny teknik samt verktyg såsom miljömärkning, EPDs (Environmental Product Deklarations), LCA (Life cycle Analysis), CSR, skatter och subventioner, producentansvar men också nya affärsmodeller samt metoder för att kvantifiera miljöpåverkan från produkter. Det noteras att flera EU policy instrument såsom EUs hållbarhetsstrategi, REACH, råmaterialinitiativet, ekodesign-direktivet m.fl. bidrar till ökad resurseffektivitet. I förslaget välkomnas Europe 2020 flaggskeppsinitiativet om resurseffektivitet och dess implementering. Förslaget uppmanar också MS att bidra till det globala 10-åriga ramverket av program för hållbar konsumtion och produktion och att härvid utnyttja resultat från bl.a. Marrakechprocessen.

Förslaget uppmanar ytterligare utveckling av hållbara produkter genom lagstiftningsåtgärder och utveckling av kriterier och effektiviseringskrav och vad gäller eko-designdirektivet att också inkludera andra aspekter än bara energiaspekter. Dessutom föreslås att undersöka fler sätt att minska användningen av farliga substanser och att främja substitution för att bl.a. underlätta återanvändning av material. Utökad samarbete mellan olika politikområden föreslås liksom samarbete på internationell nivå med bl.a. OECD och FN.

Det föreslås också en utvärdering av eko-designdirektivet för att utreda om det bör omfatta fler produktgrupper. Man föreslår även åtgärder för att stärka marknaden för återanvända material och produkter, att ta fram kriterier för återvunnet material samt se på möjlighet att utveckla

internationella certifieringssystem harmoniserade med internationella standarder för avfallshantering. Förslaget innebär även åtgärder för att höja konsumenters kunskap om de negativa effekterna av sin konsumtion, att integrera hållbar konsumtion i utbildning och att uppmuntra investering i gröna jobb, bättre data om materialflöden, finansieringsmöjligheter, att utveckla indikatorer för materialanvändning, främja forskning kring innovation och systemförändringar samt se över hur en ”plattform” med olika aktörer kan bidra till målen för resurseffektivitet.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

Allmänt syftar rådsslutsatserna till att ge förslag till kommissionen hur resurseffektiviteten kan ökas med hjälp av en mix av verktyg bl.a. genom existerande lagstiftning, ekomiska styrmedel, utveckling av standarder, CSR, breddning av ekodesigndirektivet, utvecklat samarbete mellan olika politikområden och internationellt och med hänsyn tagen till livscykelperspektiv, återvinning och farliga kemikalier. Sådana åtgärder är i linje med regeringens arbete för ett resurseffektivt samhälle, en grön ekonomi och ökad sysselsättning samt med att stärka industrins miljöpotential och marknadsintroduktion av eko-innovativa produkter och tjänster.

Ekonomiska konsekvenser

Rådsslutsatserna är avsedda att ge inspel till kommissionens utveckling av en strategi för resurseffektivitet som följer på det flaggskeppsinitiativ om resurseffektivitet som presenteras i januari (en lista av pågående åtgärder) och utgör i sig inget lagförslag.